

LIBERTADEA, BAÑA GERNIKAKO ARBOLAPEKOA.

Composicion señalada con mencion honorifica en los Juegos florales de la EUSKAL-ERRIA de Bilbao.

1

Zeruok beti dakustaz dollor,
Odei bat bere bagarik,
Iya sei urte onetan emen
Ez dabe opa euririk;
Eguzkiaren berotasunak
Gaukaz añ baltzizkaturik,¹
¿Nok esango dau ez gagozala
Azalez gaztekarturik?

2

Negu danetan leya² dakustaz
Errerik solo ta larrak,
Uda danetan kiskorrik oso
Bedar, ota ta arbolak;
Lorarik iñon ez da agiri
Girtenak³ dagoz igarrak,
Ura bakarrik dau ichasoan
Egarriz illten dagoanak.

3

Baldin entzungo ezpanen emen
Geure Berbeta ederra,
Entzungo ezpaneu barrero diñot
Paradisuko Euskera,
Eta zutunik ezpanekust gaur
Gernikan Arech lastana
Esango neuke ¡Gaztelan nago!
Bapere dudarik baga.

4

Baña orañdik zarden⁴ zakustaz
Zorioneko Arbola,
Orañdik zuzen ikusten zaitut
Abe⁵ adarrez zabala,
Bedeinkatua zugatz guztien
Artean zu bai zu zara,
Libertadeko bandera zu
Zarealako bakarra.

5

¡Libertadea! libertadea!
Nun nai dantzudan soñua,
Zure azpian au bizi zan ta.
Ill egin dabe gaisua,
¿Zeñ libertadek kenduko deusku
Daukagun sentimentua?
Ez beintzat gaurko libertadeak
Dalako erderazkua.

6

Au ez da bada Libertadea,
Au da buztarri astuna,⁶
Au da izenez osasuna ta
Izatez gaisotasuna;
Au da kayola estu-estu bat
Bere choria da Usua,
Nok ezin daben egan aratu
Lenago lege zera.

7

¡O! Libertade katolico ta
Euskeldun benetakua!
Or arech-pean milla urtean
Asabak gozaurikua;
¡O! Libertade mundu guztian
Zarata⁷ egindakua,
¿Zelan zakustaz zeure Erritik
Orrelan desagertua?

8

Erdel erritik sartu jakun bai
Suge bat zorigaiztuan
Bere beroa leun⁸ gaztelarrakaz
Danok engañan ginduan,
Suge zikiñ au buruan jo ta
Ill bagendu lenenguan,
Euskal-erriko libertadea
Gaur biziko zan munduan.

(1) *Baltzizkaturik*, ennegrecerse.—(2) *Leya*. sin.^o de *isotz-a*, hielo.—(3) *Girten-ak*, los tallos.—(4) *Zarden*. sin.^o de *lerden*, g.—(5) *Abe-a*, tronco, madero, árbol.—(6) *Astuna* sin.^o de *pisua*, pesado, a.—(7) *Zarata*, sin.^o de *Ots-a*, ruido.

9

Gaur biziko zan libertade au
Bakarrik egiazkua,
Zeñegaz gure lur onek eban
Irudi Paradisua,
¡Ay! ez bagendu jan suge aren
Sagar politikakua!
Mundua mundu emenche geun-
Zerucho benetakua. [kan

10

Beti ta beti biziko giñan,
Asaben libertadean
Lan jan, eta lo egingo euskuen
Umeak beti echean;
Eta mirurik iñoz betorren
Arrapetako ustean,
Aitarren-*seme*¹ jagiko giñan
Ill edo goitu artean.

11

Etzaitez baña ill atsekabez
Laztan zaitudan Erria,
Bizi dalako orañdik emen
Zuretzat Salbagarria,
Zeure Arbola gañean orra
Libertadeko Eguzkia,
Asaba aundi Jaun Zuriaren
Kurutz adoragarria.

12

Libertadea kurutza orrek,
Bakarrik daike ekarri,
Zugatz orretan guraso zarrak
Agaitik euskuen jarri;
Ez dakigula ez arren bada
Bere gañetik erori,
Euskal-erriak Libertadea
Zor deutsalako berorri.

13

Berorregaitik emon zenduan
Zuk bai, arbola santua,
Milla urtean ezkurrá ugari
Gozo ta osasuntsua,

Osterantzean² ¿nun izango zan
Lur au parebagakua?

¿Zelan gozauko eban beronek
Libertade egiazkua?

14

Beti librea, beti nasaia,³
Zan emengo bizitea,
Bere ondasun danen guztien
Erri au oi zan jaubea,
Ez eban inoz ez onek egin
Gaztelar borondatea,
Baldin ezpazan euskal oiturai
Ondo etorken gauzea.

15

Orra baña gaur Gaztelan legea
Nekezka jaten ogia,
Urte askoko leorteagaz
Zeruruntz eske euria;
Gure Arbola añ dontsuari
Urten dakion orria,
Gozadu daigun bere azpiko
Kerizpe maitegarria.

16

Erdue bada lengo justuri⁴
Ekachak, eta indriskak,⁵
Erdue edur, erdue euri
Urjola ta zaparradak,⁶
Erdue arin ezkotutera,⁷
Mendi basóok ta larrak,
Soñeko berde euskaldunakaz
Jantzi daitezcan dandanak.

17

Urten dakizun bai zuri bere
Orria eta ezkurra,
Gazte gazterik jarri zaitean
Gure Arbola kutuna,
Mundu guztitik egin daizuen
Iñoz ez lako agurra,
Umeak dabe icharoten bai
Laster orlako eguna.

FELIPE ARRESE Y BEITIA.

(1) *Aitarren-seme*, padres é hijos.—(2) *Osterantzean*, b. sin.⁹ de *bestela*, gañerakoan.—(3) *Nasai-a*, b. sin.⁹ de *lasai-a*, g.—(4) *Justuria*, b. trueno.—(5) *Indriska*, cerrazon.—(6) *Zaparrada*, chaparron, aguacero.—(7) *Ezkotu*, regar, bañar.